

Landskap: *Halland* Upptecknat av: *Bror Jansson*
 Härad: *Flek* Adress: *Stutrup*
 Socken: *Rännstöv-Ysby* Berättat av: *Bina Andersson*
 Uppteckningsår: *1841* Född år *1863* *Ysby*

Uppteckningen i	Hjälkhere	sid 1.	Ulm k. 25
	Långpedepnis	" 2.	Ulm k. 9
	Gaenisse	" 3.	
	Tomten	" 4.	Ulm k. 19
	Engelka gjukan	" 5.	" " 23
	Shattägen	" 6.	
	Späke	" 8.	
	Vargen	" 9.	
	Bort besting	" 10.	
	Bäckshästen	" 11.	H. G. 21.
	Tratt	" 12.	
	Jättchast	" 12.	

Skriv endast på denna sida!

Mjälkhare.

Min far tälte om, så en mjälk-
hare en gång. Mjälkhare hade hans kor,
så han bodde i Ståme i Rännerlöres socken.
Dom gick bara "lite granna" mjälk. Far
försad, så mjälkharen vänt framme och
lade sig på luv för att invänta mjälkharen.
Vid 3-tiden kom en hare. Far "lo'en"
mjälka, men den sköt han på'n. Skot-
ten träffade haren och mjälken stankte
omkring. Sen gick han fram och tittade
och då lå där ett "håreskapt". De 'va'
en trollkäring, som sände ut mjälkharen.
Denna trollkäring kunde sälja smör för-
uten att ha någon mjälk. Men när
hon sålde smöret, mistänkte en man att
det ej var riktigt smör. Då han skar i
smöret med en silverkniv, var det blod och "pögrad".

ACC. N:R. M. 8021:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Långfredagsris.

Långfredagsris va buggled förr. Man
va å hämta en ris. Den, som kom
först upp, gav de andra "långfredagsris".
Siden förekommer ej nu.

ACC. N:R. M. 8021 3.

Goenisse.

Goenisse har man hört mycket om.
En bonde, Johannes Persson kalle han, i
Rännestör hade goenisse, sa man.
Hustrun brukade kalla på katten vid
12 tiden varje natt och gav honom
söfönjälk och gröt. Man trodde, att goe-
nisse uppträdde som en katt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

ACC. N.R. M. 8021:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tomten.

Skatte man gröt till Tomten? Ja, för
gjorde man det. De 'va' om jul, men det
förekommer inte nu. Ja' har förtas allri
sett 'et, tillägger berättaren. Tomtens nya
kläder och att Tomten postade över ett
balmfråskänt för berättaren.

Engelska sjuken

Som botemedel mot engelska sjuken eller skäver, som man ofta sade i trakten, hade man vanligtvis skäverker. Särskilt en sorts skäverker, där det var tjära i. En hustru i Lurugården i Edsberg i Rännestors socken kunde baka skäver. Hon blandade gjäto till skäverkuran.

< Skattsågen.

Intill Söghuslund på Hellskens mark, förr ägt av Jöns P. Bengtsson och Nils Uhlén, ligger flera gravhögar. Man sa-
de, att det fanns en skatt i en av högar-
na. En gång sökte två personer, som
hoppade sig kunna hitta skatten, gräva upp
den. Då de grävde var där "otöj", som
flera gånger sökte förvilla skattgräver-
na, ty de skulle ju hela tiden hålla sig
tysta. Just när de stötte på skatten, kom
där två möss körande med en hölars
och en pojke med en röd lura gick
efter. Denne pojke gick och sade: "Men
ja' naur dom! Men ja' naur dom!"
En av skattgrävarna tänkte sig ej för
utan var till och sade: "Å i h-sike!"
Det var just när skattgrävarna hade

ACC. N:R. M. 8021:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

7
tagit på i öronen på skattkistan. När
den ene hade brutit tygtnaden, braka-
de det till i jorden och skattkistan
sjönk ned och försvann. Sedan så-
gs de den inte mera. 7

Spöke

I Upley socken i Hjörnered utanför
Ländalen fick en gång en man, som
kom körande med ett timmerlass, se
en stock ligga tvärs över vägen. Det
var sent på natten och mannen kunde
ej få hästarna till att gå längre. De
stannade tvärt framför timmerstocken,
som låg på vägen. Då gick mannen
av sin timmerlass och tog en kätting,
som han haft om sin rass. Mannen
sagde: "Ja' ska' mäta f-n till, hur
lång han e!" Då for det i luften
och försvann.

Ja för så var det mycket med
"ötyg", ty folk kunde ej ta' alla sina
historier ur luften, slutar berättaren.

Vargar.

Min far vaktade kreaturen för bönderna i By, Rännestövs sn. på deras utmark. Han var då en 2 eller 3 år gammal. Vaktprägar brukade bygga en "hytta", där de kunde ligga om nätterna. En morren då vaktprägen bitade ut så en varg utanför "hyttans" ingång, då han tog sin näverlur och bläste i, sprang vargen. Vargen sprang sedan till en annan vaktpräga och tog då några djur ifrån honom. Stämt för över 100 år sedan.

Bortlyftning.

De 'va' trullen, som lyfte glötte mä
människor. Å de va inga särskilda histo-
rier om 'et. En gång hade förstås en
gumma en liten glött, som ej väkte
men trullen däremot hade en glött som
väkte bra. Gumman förstås, att trullen
lyftt barn. Hon to äckda i ugnen så
lättrades vilja besta in brallungen.
Då kom trullmorän mä de riktiga
barnet. Å sa: "De e försled va hörd
du e, sånt har ja' inte gjort mot
ditt barn!"

ACC. N.R. M. 8021 : //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckhästen.

Några barn fingo syn på en häst,
som gick längs en å. De fingo då
lust att rida på den och satte sig upp
på dess rygg. Jag tror, att det var en
13 eller 14 barn, säger berättaren. Ett
av barnen sade: "Kors i Jesu Kristi
kors, secket långt kors!" Håsten kasta-
de då av barnen och försvann. Var
det hände någonstans kan jag ej sä-
ga, tillägger berättaren.

Trall.

När kyrkorna byggdes här i trak-
terna, tälte ej trallen höra blangen
från kyrkklockorna utan försvunno.

Jättekast.

Har Ni hört några historier om
jättekast? Bockastens sägnen kände be-
rättaren ~~ej~~ till, men ontalade att
hon ej hört några sådana historier
från Rännestöv.